

Hållbarhetsenheten
Anette Svensson
08-586 217 42
Anette.svensson@uhmynd.se

Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier för leksaker, skapandematerial och idrottsmateriel

Utkast kriterier till externa synpunkter, undergrupp skapandematerial

Skapandematerial, ej CE-märkt

Det är leverantören/tillverkaren som väljer om en produkt är en leksak och därmed ska CE-märkas. Läs mer om märkning av leksaker på [Konsumentverkets webbplats](#). Skapandematerial som inte är CE-märkt är inte testat enligt kraven i leksaksdirektivet. Det finns därför en risk för att skapandematerialet inte är säkert ur mekanisk, fysikalisk och/eller brännbarhetssynpunkt. De kan till exempel innehålla smådelar eller vara lättantändliga.

Omfattning

Produkter som huvudsakligen består av textil, trä, plast, papper eller innehåller vätska och används för kreativt skapande. Exempel på skapandematerial är akrylfärg, penslar, lim, tejp, lera, vaddkolor/flirtkolor, pärlor, textil, stoppningsmaterial och piprensare. De omfattas inte av direktiv 2009/48/EG om leksakers säkerhet (leksaker-direktivet). I vissa av kriterierna begränsas kravet till ett eller några specifika material.

Verktyg och elektriska produkter omfattas inte av hållbarhetskriterierna för skapandematerial. Exempel på verktyg och elektriska produkter som inte ingår i omfattningen är sågar, borrar och limpistoler.

Konserveringsmedel i vätskebaserade skapandematerial (KravID: 11516) bas – [nytt kravförslag](#)

Det är viktigt att minska risken för allergier hos barn.

Teknisk specifikation

Vätskebaserade skapandematerial ska inte omfattas av krav på märkning med texten "Innehåller (namnet på det sensibiliserande ämnet). Kan orsaka en allergisk reaktion" (EUH208) enligt [förordning \(EG\) 1272/2008](#) om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP-förordningen).

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Märkning på produktens etikett eller i dess produktinformation/produktblad.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Produktens etikett/produktinformation/produktblad

Om kravet verifierats med märkning på produktens etikett eller i dess produktinformation/ produktblad, kontrollera att ingen av de angivna faroangivelserna i kravet finns upptagna här.

Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Exempel på vätskebaserade skapandematerial är lim och färger.

EUH 208 innebär att produkten inte är klassificerad som sensibiliserande, men innehåller minst ett sensibiliserande ämne i en halt som är en tiondel av gränsen för klassificering av ämnet.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](https://www.swedacs.se/).

Materialåtervinningsbara plastförpackningar (Design for recycling) (KravID: 11515) bas - **nytt kravförslag**

Plastförpackningar som är designade för materialåtervinning bidrar till mer cirkulära plastflöden.

Teknisk specifikation

Förpackningar av plast ska vara designade för materialåtervinning. Plastförpackningar ska uppfylla följande:

- Plastförpackning¹ och eventuell förslutning² ska vara tillverkade av monomaterial³ av en av följande plaster, alternativt separerbara⁴ delar av följande plaster:
 - Polyeten (PE)
 - Polypropen (PP)
 - Ofärgad Polyetentereftalat (PET)
- Metalldelar ska inte ingå i förpackningen¹, förslutningen² eller etiketten.
- Plastförpackningen ska inte vara infärgad med kimrök (carbon black).
- Plastförpackningen ska inte ha tryck som täcker mer än 60 % av förpackningens yta.
- Etiketter ska vara möjliga att tvätta bort vid temperaturer lägre än 60°C, samt ska inte täcka mer än 40 % av förpackningens yta.
- Etiketter på plastförpackningarna ska uppfylla ett av följande krav:
 - Etiketter ska bestå av samma material som förpackningen av PE och PP.

- Om förpackning består av PET så ska etiketten bestå av PP eller PE och inte täcka mer än 40 % av förpackningens yta.

¹Plastförpackningen omfattar hårda och mjuka förpackningar

²Förslutning omfattar kapsyler och lock

³Monomaterial är plaster som i sin materialsammansättning består av en typ av plastpolymer, exempelvis polyeten.

⁴Separerbara delar avser förpackningsdelar som enkelt kan tas isär av slutanvändaren utan behov av verktyg, innan de lämnas till återvinning.

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Förpackningsspecifikation (inklusive flaska, burk, tråg, påse, och förslutning) som minst visar:
 - Material som används i förpackning, förslutning och eventuell tätning.
 - Förpackningens och förslutningens färg.
 - Material som etiketten består av.
 - Information om möjlighet att tvätta bort etiketten i enlighet med kravet.
 - Information om hur stor andel av förpackningens yta täcks av etiketten.
 - Information om hur stor andel av förpackningens yta som täcks av tryck.
- Leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029, eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Förpackningsspecifikation

Om kravet verifierats med förpackningsspecifikation, följ upp att de uppgifter som leverantören har lämnat visar att angivna material i förpackningsspecifikationen är i enlighet med kravet.

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Hållbarhetskriteriet omfattar både hårda och mjuka plastförpackningar. Kriteriet innebär att endast förpackningar av monomaterial av PE, PP eller ofärgad PET uppfyller kravet i dagsläget. Notera att lågdensitetspolyeten (LDPE) och högdensitetspolyeten (HDPE) omfattas då de är varianter av PE.

Avtvättningsbara etiketter avser etiketter som kan tvättas bort i återvinningen. Där är temperaturen cirka 60°C och det tillsätts diskmedel samt ibland även tryckluft för att avlägsna etiketterna.

Rutiner för kvalitetssäkring (KravID:11031) bas

För att uppfylla hållbarhetskraven i upphandlingsdokumenten krävs att leverantören har dokumenterade rutiner för kvalitetssäkring.

Kvalificeringskrav

Leverantören av de produkter som levereras enligt kontraktet ska ha rutiner för ett systematiskt kvalitetsarbete. Rutinerna ska vara dokumenterade, minst omfatta den verksamhet som omfattas av kontraktet och tillämpas under kontraktstiden. Det systematiska kvalitetsarbetet ska minst omfatta följande punkter:

- Rutiner för att kraven i kontraktet kontrolleras och uppfylls under kontraktstiden.
- Rutiner för att dokumentation som styrker att kraven uppfylls finns tillgänglig.
- Rutiner för rapportering och behandling av avvikelser relaterade till de i kontraktet ställda kraven.
- Rutiner för rapportering, dokumentation och hantering av reklamationer och klagomål på produkterna.
- Rutiner för spårbarhet uppströms i leverantörskedjan för de produkter som omfattas av kontraktet.
- Utsedd kontaktperson för frågor kring kvalitetsarbetet gentemot den upphandlande organisationen.
- Rutiner rörande kontaktpersonens årliga rapportering av de ovanstående punkterna till den upphandlande organisationen.

Leverantören ska på begäran kunna styrka att kravet är uppfyllt. Om leverantören tillämpar ett eget dokumenterat system kan [Den upphandlande organisationen] komma att begära att uppgifterna styrks av en oberoende tredje part.

Förslag till bevis

Leverantören ska i sitt anbud lämna information om sitt systematiska kvalitetsarbete och på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Leverantörens certifikat enligt ISO 9001 eller likvärdig standard utfärdat av ett ackrediterat certifieringsorgan. När leverantörens verksamhet omfattar

konstruktion, utveckling och/eller framställning av produkter ska produktionsenheten omfattas av certifikatet.

- Eget dokumenterat system som minst omfattar punkterna i kravet

Vid annonserade upphandlingar över tröskelvärdena har upphandlande organisationer en skyldighet att acceptera en standardiserad form av egenförsäkran, ESPD (European Single Procurement Document) som preliminärt bevis på att leverantören uppfyller kvalificeringskraven och att denne kan ge in efterfrågade bevis för detta.

Förslag till uppföljning

Certifierat system

Uppföljning kan ske genom att till exempel kontrollera att certifikatet enligt ISO 9001 eller likvärdig standard är giltigt och utfärdat av ett ackrediterat certifieringsorgan.

Eget dokumenterat system

Vid uppföljning av dokumenterade rutiner kan revisionsprotokoll begäras in från en genomförd extern revision av leverantörens egna dokumenterade kvalitetssystem. Leverantören kan vid uppföljningsmöten redovisa rutiner för punkterna i kravet alternativt skriftligen skicka dem till den upphandlande organisationen.

Biocider (antimikrobiell funktion) i solida skapandematerial (KravID: 11517) bas

Varor som är behandlade med biocidprodukter kan innehålla ämnen som är miljö- och hälsofarliga. Genom detta krav undviks varor som är biocidbehandlade.

Teknisk specifikation

Skapandematerial i solida, det vill säga fasta material ska inte vara biocidbehandlade^{1,2}

¹Definition enligt artikel 3 i [förordning \(EU\) nr 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter](#).

²Biocidfunktion innefattar exempelvis luftfri, antibakteriell och antimikrobiell

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar för textilier:
 - Nordisk Miljömärkning (Svanen), Textiles, hides/skins and leather, version 4
 - EU Ecolabel för textilprodukter, enligt Kommissionens beslut 2014/350/EU
 - Bra Miljöval Textil Kriterier 2012 (kategori fiber och beredning)
 - GOTS version 5.0 (2017) eller version 6.0 (2020)
- Leverantörens egendeclaration baserad på teknisk dokumentation som visar att kravet är uppfyllt. Den kan till exempel visa att textilen inte är märkt eller omfattas av krav på information om biocidbehandling enligt förordning (EU)

528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter.

- Leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Märkning

Om kravet verifierats med en märkning kan uppföljning ske genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras: [Nordisk miljömärkning \(Svanen\)](#), [EU Ecolabel](#), [Bra Miljöval](#), [GOTS](#).

Egendeklaration baserad på teknisk dokumentation

Om kravet verifierats med egendeklaration, gör ett stickprov och kontrollera att det inte finns en etikett/märkning som beskriver behandling med biocidprodukter.

Observera att om produkten har en etikett/märkning som beskriver biocidbehandlad vara uppfylls inte kravet. Biocidbehandlade varor ska märkas i enlighet med biociddirektivet. Exempel på hur en märkning kan se ut finns i Kemikalieinspektionens faktablad "[Regler för biocidbehandlade varor](#)".

Om produkterna saknar märkning/etikett om behandling med biocidprodukt, begär information från leverantören om eventuell biocidbehandling av produkterna.

Informationen kan till exempel bestå av produktblad, marknadsföringsmaterial eller liknande. **Observera att om marknadsföring visar biocidbehandling, till exempel antibakteriell eller luktfri, så uppfyller produkten inte kravet.**

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med en egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, begär in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Kravet omfattar endast solida, det vill säga fasta produkter. Flytande produkter som färg och lim omfattas inte av kravet.

Leror är exempel på produkter som kan marknadsföras med påstående om antibakteriell effekt, till exempel luktfri.

En vara som marknadsförs som biocidbehandlad, till exempel antibakteriell, ska enligt förordning (EU) 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter (biocidförordningen) märkas. Information ska även kunna lämnas om leverantören inte marknadsför varan som biocidbehandlad vara, enligt artikel 58 i biocidförordningen. Leverantören av varan ska på begäran inom 45 dagar kunna tillhandahålla information om eventuell biocidbehandling även om varan inte marknadsförs som biocidbehandlad vara till konsument, enligt biocidförordningen. Det är därmed möjligt att efterfråga informationen från leverantören. Exempel på hur

en märkning kan se ut finns i Kemikalieinspektionens faktablad "[Regler för biocidbehandlade varor](#)".

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse – Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

Doftämnen i skapandematerial (KravID: 11518) bas

Doftämnen kan ge allergiska reaktioner, bidra till allergiutveckling och doftöverkänslighet. De avges från produkten och kan hamna i den omgivande miljön. Skapandematerial med tillsatta doftämnen bör därför undvikas.

Teknisk specifikation

Skapandematerial ska uppfylla följande avseende innehåll av doftämnen:

- Skapandematerial ska inte innehålla aktivt tillsatta doftämnen. Undantagna är leror.
- Leror som innehåller doftämnen ska i produktkatalog eller webbutik vara tydligt märkta med att de innehåller doftämnen.
- I leror ska eventuella doftämnen vara tillsatta enligt the International Fragrance Associations (IFRA¹) riktlinjer, eller likvärdigt.

¹ IFRA the International Fragrance Association är parfymindustrins officiella organ, för mer information se ifrafragrance.org

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
 - Nordisk miljömärkning (Svanen) för kontors- och hobbyartiklar, version 4.
 - A-märkning, Danska Fællesrådet for Formnings- & Hobbymaterial.
- Information om innehåll på produktens etikett eller i dess produktinformation /produktblad.
- leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

För leror innehållande doftämnen även:

- IFRA-certifikat.

Förslag till uppföljning

Märkning

Om kravet verifierats med en märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#), [Danska Fællesrådet for Formnings- & Hobbymaterial](#).

Produktens etikett/produktinformation/produktblad

Om kravet verifierats med produktens etikett/produktinformation/produktblad, kontrollera att det i produktens information inte finns någon uppgift om doftämnen.

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med en egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information i produktkatalog/webbutik

Om produkter som får innehålla doftämnen (leror) ingår i sortimentet kontrolleras att det i produktkatalog eller webbutik finns tydlig information om detta.

IFRA-certifikat

Om leror innehållande doftämnen ingår i sortimentet, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns ett giltigt certifikat från IFRA för leror med doftämnen.

Information om hållbarhetskriteriet

A-märkning är en dansk märkning för lim och färg där krav på ingående ämnen ställs. Deras kriterier finns att beställa på [Fællesrådet for Formnings- & Hobbymaterialers webbplats](#).

I leror används ibland doftämnen för att maskera en oönskad doft från leran. Ett exempel är leror med vaniljdof. Om doftämnen används ska de vara godkända av International Fragrance Association (IFRA).

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse – Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

Formaldehyd i skapandematerial av textil (KravID: 11089) bas

Formaldehyd är giftigt, allergiframkallande, kan skada arvsmassan och kan orsaka cancer. Genom att använda kravet kan innehållet i skapandematerial minimeras.

Teknisk specifikation

I skapandematerial av textil ska fri och delvis hydrolyserbar formaldehyd (CAS: 50-00-0) inte förekomma i halter över 20 mg/kg.

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
 - Nordisk Miljömärkning (Svanen), Textiles, hides/skins and leather, Version 4.
 - Ökotex Standard 100 (produktklass I) 2019-2021.
 - Bra Miljöval Textil Kriterier 2012 (kategori fiber och beredning).
 - EU Ecolabel för textilprodukter, enligt Kommissionens beslut 2014/350/EU (textilier för barn och textilier med direkt hudkontakt).
 - GOTS version 5.0 (2017) eller version 6.0 (2020).
 - bluesign (BSSL) version 10 (2019) samt version 11 (2020) (användningsområde A).
- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls. Analyser kan göras enligt gällande versioner av EN ISO-14184-1 eller likvärdig standard.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning**Märkning**

Om kravet verifierats med märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#), [Ökotex](#), [Bra Miljöval](#), [EU Ecolabel](#), [GOTS](#), [bluesign](#).

Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under kravets gränsvärde. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

Egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeclaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse – Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](https://www.swedacs.se/).

Färgämnen och pigment i skapandematerial (KravID: 11090) bas

Syftet med kravet är att begränsa hälsofarliga färgämnen i skapandematerial.

Teknisk specifikation

Textila skapandematerial ska inte innehålla de färgämnen och pigment som listas i tabellen nedan i högre halter än 50 mg/kg textil för varje enskilt ämne.

Ämne	CAS-nr
Dispersionsfärgämnen	
C.I. Disperse Blue1	2475-45-8
C.I. Disperse Blue 3	2475-46-9
C.I. Disperse Blue 7	3179-90-6
C.I. Disperse Blue 26	3860-63-7
C.I. Disperse Blue 35	12222-75-2
C.I. Disperse Blue 102	12222-97-8
C.I. Disperse Blue 106	12223-01-7
C.I. Disperse Blue 124	61951-51-7
C.I. Disperse Brown 1	23355-64-8
C.I. Disperse Orange 1	2581-69-3
C.I. Disperse Orange 3	730-40-5
C.I. Disperse Orange 11	82-28-01
C.I. Disperse Orange 37/76	13301-61-6
C.I. Disperse Orange 149	85136-74-9
C.I. Disperse Red 1	2872-52-8
C.I. Disperse Red 11	2872-48-2
C.I. Disperse Red 17	3179-89-3
C.I. Disperse Yellow 1	119-15-3
C.I. Disperse Yellow 3	2832-40-8
C.I. Disperse Yellow 9	6373-73-5
C.I. Disperse Yellow 23	6250-23-3
C.I. Disperse Yellow 39	12236-29-2
C.I. Disperse Yellow 49	54824-37-2
Syrafärgämnen	
C.I. Acid Red 26	3761-53-3
Basiska (katjoniska) färgämnen	
C.I. Basic Blue 26	2580-56-5

C.I. Basic Red 9	569-61-9
C.I. Basic Violet 3	548-62-9
C.I. Basic Green 4 (oxalate)	2437-29-8
C.I. Basic Green 4 (chloride)	569-64-2
Mordant (betningsmedel)	
Sodium dichromate	10588-01-9
Direktfärgämnen	
C.I. Direct Black 38	1937-37-7
C.I. Direct Red 28	573-58-0
C.I. Direct Blue 6	2602-46-2
C.I. Direct Blue 15	2429-74-5
Pigment	
Cadmium sulphide	1306-23-6
Lead orange	1314-41-6
Sodium chromate	7775-11-3
Potassium dichromate	7778-50-9
Acetic acid, lead salt, basic	51404-69-4
Pigment Red 104	12656-85-8
Pigment Yellow 34	1344-37-2
Navy Blue	118685-33-9

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
 - Ökotex Standard 100 (produktklass I, II, III, IV) 2019-2021.
 - Bra Miljöval Textil, 2012.
 - Nordisk Miljömärkning (Svanen), Textiles, hides/skins and leather, Version 4.
 - EU Ecolabel för textilprodukter, enligt Kommissionens beslut 2014/350/EU.
 - GOTS, version 5.0 (2017) eller version 6.0 (2020).
 - bluesign (BSSL) version 10 (2019) eller version 11 (2020) (användnings-område A, B, C).
- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls.
- Leverantörens egendeclaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Märkning

Om kravet verifierats med en märkning kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras på respektive webbplats: [Ökotex](#), [Bra Miljöval](#), [Nordisk miljömärkning \(Svanen\)](#), [EU Ecolabel](#), [GOTS](#), [bluesign](#).

Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapporter, gör stickprovskontroller på analysrapporterna och kontrollera att värdena ligger under kravets gränsvärde för respektive färgämnen eller pigment. Kontrollera även att analyserna utförts av ett ackrediterat laboratorium.

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Begär in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Kriteriet motsvarar baskravet i hållbarhetskriterierna för textil.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar.

Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis.

Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

Färgämnen och pigment i skapandematerial (KravID: 11090) avancerad

Skapandematerial av trä, papper, textil, läder, solida material avsedda att lämna spår, tillgängliga vätskor samt modellera, leklara och liknande ska inte innehålla de färgämnen som listas i tabellen nedan i halter över 10 mg/kg.

Ämne	CAS-nummer
Disperse Blue 1	2475-45-8
Disperse Blue 3	2475-46-9
Disperse Blue 106	12223-01-7
Disperse Blue 124	61951-51-7
Disperse Red 1	2872-52-8
Disperse Yellow 3	2832-40-8
Disperse Orange 3	730-40-5
Disperse Orange 37/76	13301-61-6
Basic Red 9	569-61-9
Solvent Yellow 1	60-09-3

Solvent Yellow 2	60-11-7
Solvent Yellow 3	97-56-3
Basic Violet 1	8004-87-3
Basic Violet 3	548-62-9
Acid Red 26	3761-53-3
Acid Violet 49	1694-09-3

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls
- Leverantörens egendeklaration baserad på teknisk dokumentation som visar att kravet uppfylls. Den tekniska dokumentationen ska finnas tillgänglig om den upphandlande organisationen begär det.
- Leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapporter, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärden för respektive ämne och material. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

Egendeklaration baserad på teknisk dokumentation

Om kravet verifierats med egendeklaration baserad på teknisk dokumentation, följ upp kravet genom att begära in teknisk dokumentation för stickprovskontroll och kontrollera att dokumentationen innehåller information om att värdena ligger under kravets gränsvärden för respektive ämne och material.

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Kriteriet motsvarar baskravet i hållbarhetskriterierna för produkter CE-märkta som leksaker.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar.

Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

Särskilt farliga ämnen (kandidatförteckningen) i skapandematerial (KravID: 11519) bas

Genom detta kontraktsvillkor minimeras innehåll av de miljö- och hälsofarliga kemikalier som listas på kandidatförteckningen i EU:s kemikalielagstiftning Reach.

Särskilda kontraktsvillkor

Produkter som levereras under kontraktstiden ska inte innehålla ämnen som finns upptagna på gällande kandidatförteckning (artikel 59 i förordning (EG) 1907/2006 om Registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)) i halter över 0,1 viktsprocent (1000mg/kg) per ämne och enskild del¹.

Om nya ämnen förs upp på förteckningen under kontraktstiden, ska leverantören senast 6 månader efter den europeiska kemikaliemyndighetens (Echa) offentliggörande av en reviderad kandidatförteckning redovisa en handlingsplan för hur ämnet kan fasas ut.

¹Viktsprocenten avser varje individuell del av en sammansatt vara. Det avser alltså inte 0,1% av en sammansatt produkt, utan 0,1% av varje ingående del.

Förslag till uppföljning

Märkning

Följ upp kontraktsvillkoret genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras enligt nedan:

- [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\) för kontors- och hobbyartiklar, version 4.](#)

Analysrapport

Följ upp kontraktsvillkoret genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Följ upp kontraktsvillkoret genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

För att undvika fler hälsoskadliga mjukgörare än de som finns upptagna på kandidatförteckningen kan KravID 11520 "Mjukgörare i skapandematerial av plast" användas tillsammans med detta kontraktsvillkor.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och

verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

Mjukgörare i skapandematerial av plast (KravID: 11520) bas

I plaster kan hälsofarliga mjukgörare ingå. Genom att använda kravet begränsas några av dessa.

Teknisk specifikation

Ingående plastdelar i skapandematerial ska inte innehålla de mjukgörare som listas i tabellen nedan i halter över 0,1 viktsprocent (1000mg/kg) per ämne och enskild plastdel¹.

Ämne	CAS-nummer
1,2-Bensendikarboxylsyra, di-C6-C10-alkylestrar	68515-51-5
1,2-Bensendikarboxylsyra, blandade deky-, hexyl- och oktyldiestrar	68648-93-1
Diisononylfталat (DINP)	28553-12-0 och 68515-48-0
Diisodecylfталat (DIDP)	26761-40-0 och 68515-49-1
Di-n-oktylfталat (DNOP)	117-84-0

¹Viktsprocenten avser varje individuell del av en sammansatt vara och avser alltså inte 0,1% av en sammansatt produkt, utan 0,1% av varje ingående del.

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
 - [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\) för kontors- och hobbyartiklar, version 4.](#)
- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls.
- Leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Märkning

Om kravet verifierats med märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#).

Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under

villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Många mjukgörare finns upptagna på kandidatförteckningen. För att undvika även dessa mjukgörare i skapandematerial kan KravID 11519 "Särskilt farliga ämnen (kandidatförteckningen)" användas tillsammans med detta kriterium.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

Halogenfri plast i skapandematerial (KravID: 11521) bas

Syftet med kravet är att undvika plaster innehållande miljö- och hälsofarliga ämnen.

Tilldelningskriterier

För att erhålla [poäng eller prisavdrag] vid anbudsutvärderingen ska skapandematerial inte innehålla halogenerad plast.

Förslag till bevis

Leverantören ska på begäran kunna uppvisa något av exempelvis följande:

- Giltig licens för någon av till exempel följande märkningar:
 - Nordisk miljömärkning (Svanen) för kontors- och hobbyartiklar, version 4.
- Information om produktens innehåll av plaster i produktinformation/produktblad.
- Teknisk dokumentation, till exempel analysrapport från ackrediterat laboratorium som innehåller information som visar att kravet uppfylls.
- Leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Förslag till uppföljning

Märkning

Om kravet verifierats med märkning, följ upp kravet genom att kontrollera att det finns en giltig licens för den aktuella produkten. Detta kontrolleras här: [Nordisk Miljömärkning \(Svanen\)](#).

Produktinformation/produktblad

Om kravet verifierats med produktinformation/produktblad, kontrollera att det inte ingår halogenerade plaster, till exempel PVC, i produkten.

Analysrapport

Om kravet verifierats med analysrapport, följ upp kravet genom att begära in analysrapporter för stickprovskontroll och kontrollera att värdena ligger under villkorets gränsvärde för respektive ämne. Kontrollera även att analyserna utförts av ett laboratorium som är ackrediterat för analysmetoden som använts.

Egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan

Om kravet verifierats med egendeklaration verifierad av ackrediterat verifieringsorgan, följ upp kravet genom att begära in leverantörens egendeklaration inklusive teknisk dokumentation av kravuppfyllelse som verifierats av ett ackrediterat verifieringsorgan, ackrediterade för uppgiften enligt ISO/IEC 17029 eller likvärdig standard.

Information om hållbarhetskriteriet

Ett exempel på halogenerad plast som används i skapandematerial är polyvinylklorid (PVC). Halogenerade plaster används i skapandematerial som till exempel klistermärken, plastband och tejp.

Det finns idag inga ackrediterade verifieringsorgan enligt ISO/IEC 17029 (Bedömning av överensstämmelse - Allmänna principer och krav för validerings- och verifieringsorgan), eftersom det är en relativt ny standard. Detta kan dock komma att ändras, särskilt om efterfrågan på att verifiera kravuppfyllelse på detta sätt ökar. Denna möjlighet finns därför med i listan med möjliga bevis. Mer information om standarden finns på [Swedacs webbplats](#).

Arbetsrättsliga villkor enligt ILO:s kärnkonventioner (KravID: 11238) bas

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/arbetsrattsliga-villkor/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner-och-hallbara-leveranskedjor/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner/basniva>

Hållbara leveranskedjor (KravID: 11239) Avancerad

<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/kriterier/arbetsrattsliga-villkor/arbetsrattsliga-villkor-enligt-ilos-karnkonventioner-och-hallbara-leveranskedjor/hallbara-leveranskedjor/hallbara-leveranskedjor/avancerad-niva>

Systematiskt arbete med tillgänglighet och universell utformning (KravID 11470) Avancerad

Rutiner för universell utformning i verksamheten är grunden till ett fungerande arbete med att skapa tillgänglighet för alla, oavsett funktionsförmåga.

Särskilda kontraktsvillkor

Leverantören ska senast [sex (6) månader eller annan tid som upphandlande organisation anger] efter kontraktstart ha infört ett systematiskt arbete med universell utformning enligt standarden "Universell utformning – Tillgänglighet genom universell utformning för produkter, varor och tjänster" SS-EN 17161:2019 eller likvärdig standard.

Det systematiska arbetet ska minst omfatta följande punkter:

- Hur möjliga användare, inklusive icke användare¹ och användningssammanhang har identifierats.
- Hur möjliga användares behov, egenskaper, förmågor och preferenser har analyserats, förstått och omhändertagits i arbetet.
- Hur likvärdig användning möjliggörs genom att erbjuda olika lösningsalternativ.
- Hur lösningar har utvärderats i förhållande till möjliga användares behov, egenskaper, förmågor och preferenser.

Processerna ska vara dokumenterade, minst omfatta den verksamhet som omfattas av kontraktet och tillämpas under kontraktstiden.

Kontaktperson ska utses för frågor kring det systematiska arbetet med universell utformning gentemot den upphandlande organisationen.

Leverantören ska på begäran kunna lämna uppgifter som visar att kontraktsvillkoret uppfylls.

¹Med icke användare avses de personer som inte använder produkterna och tjänsterna idag på grund av att de väljer att inte använda dem eller är utestängda från interaktion på grund av hinder i utformningen.

Förslag till uppföljning

Uppföljning kan ske genom skriftlig redovisning eller uppföljningsmöten där leverantören redogör för hur den arbetar systematiskt med universell utformning kopplat till genomförandet av kontraktet.

Information om hållbarhetskriteriet

Det här kravet är formulerat som ett kontraktsvillkor då systematiskt arbete med universell utformning enligt standarden är ett relativt nytt område. Genom ett kontraktsvillkor kan leverantörer som inte arbetat med frågan tidigare påbörja detta vid utförandet av kontraktet.

Standarden "Universell utformning – Tillgänglighet genom universell utformning för produkter, varor och tjänster" SS-EN 17161:2019 är förköpt av Post- och Telestyrelsen och kan därmed laddas ned kostnadsfritt på SIS webbplats, [Tillgänglighet genom universell utformning \(extern länk\)](#).

Genom universell utformning beaktas den mänskliga mångfalden för att utvidga spektrumet av användare. Detta kan utöka marknaden och också öka den andel av befolkningen, inklusive personer med funktionsnedsättning, som fullständigt och på ett självständigt sätt kan delta i samhällslivet. En inriktning på att förstå behoven hos exkluderade användare kan få stor inverkan på design- och utvecklingsprocessen. Den tillgänglighet som förverkligas genom universell utformning kan vara till nytta för alla användare. Alla organisationer kan ha nytta av detta angreppssätt.

[Läs mer om hur man kan upphandla varor och tjänsten som är tillgängliga för alla.](#)

[Läs mer om särskilda kontraktsvillkor](#)